

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Затверджую

Голова Приймальної комісії

Ректор

Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

28.03.2025 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії

«Соціальна робота та консультування»

за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Програму ухвалено:

Науково-методичною комісією за спеціальністю

І 10 Соціальна робота та консультування

Протокол № 4 від «17» березня 2025 р.

Голова НМКУ

Л. Кальченко

Лариса КАЛЬЧЕНКО

ВСТУП

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота» (далі – ОНП) покликана забезпечити високопрофесійну підготовку конкурентоспроможних фахівців, топ менеджерів соціальної сфери, здатних продукувати нові ідеї, здійснювати власні наукові дослідження з урахуванням сучасних викликів трансформаційного суспільства задля превенції соціальних ризиків і розв'язання комплексних проблем в галузі соціальної роботи науково-інноваційним шляхом, а також сприяти зміцненню науково-педагогічного потенціалу України та розвитку соціально здорового суспільства. ОНП передбачає здобуття компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження в галузі соціальної роботи. Особливості освітньої програми враховані шляхом обрання відповідних освітніх компонент і тематичних модулів програми вступного іспиту.

Вступний іспит зі спеціальності І 10 Соціальна робота та консультування для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії з соціальної роботи проводиться для тих вступників, які мають ступінь магістра¹ (*Відповідно до п. 2 Розділу XV. Закону України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.*).

Проведення вступного іспиту передбачає перевірку набуття компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мета вступного іспиту зі спеціальності – визначити глибину знань з теорії і практики соціальної роботи, оцінити рівень готовності вступників до науково-дослідницької діяльності та виявити наукові інтереси майбутнього здобувача в сфері проведення фахового наукового дослідження.

Вступники на програму підготовки докторів філософії мають підтвердити сформованість базових і спеціальних компетентностей, представити результати опанування інноваційними методами та технологіями, необхідними для дієвої практичної роботи з клієнтами соціальної роботи, продемонструвати сформовані якості фахівців у відповідності до вимог демократичного, правового, соціально-гуманістичного суспільства, довести готовність до науково-дослідницької роботи соціального характеру.

Програма вступного іспиту зі спеціальності включає чотири тематичні розділи:

Розділ 1. Історія становлення і розвитку соціальної роботи.

Розділ 2. Теорія соціальної роботи.

Розділ 3. Соціальна робота з різними категоріями та групами клієнтів.

Розділ 4. Міжнародні та національні практики впровадження соціальних проєктів і волонтерська діяльність,

що охоплюють коло тем і питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, яка бажає вступити до аспірантури КПІ імені Ігоря Сікорського з метою здобуття освітньо-наукового рівня «доктор філософії» зі спеціальності І 10 «Соціальна робота та консультування».

1. ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

1.1. Перелік розділів та тем, які виносяться на іспит зі спеціальності

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1.1. Суспільна допомога у давніх суспільствах. Суспільна допомога у давніх слов'ян. Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. Християнська церква як перший соціальний інститут. Становлення і розвиток конфесійних

теоретичних підходів до проблем допомоги і підтримки. Педагогічні ідеї християнських теологів.

Тема 1.2. Формування гуманістичних традицій у древніх слов'ян. Форми соціальної допомоги. Основні тенденції благодійності в Київській Русі. Княжа підтримка і захист. Церковно-монастирські форми опіки. Теоретичні аспекти соціальної роботи та їх висвітлення у творах письменників княжих часів.

Тема 1.3. Особливості соціальної роботи в період Українського Відродження. Філантропічні функції братств України та їх продовження у братських Школах. Виховання гуманізму і милосердя як одне з основних завдань козацької педагогіки. Соціальна допомога у Запорізькій Січі. Педагогічна думка епохи Відродження про виховання доброчесності та заклик до милосердя.

Тема 1.4. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи в зарубіжних країнах. Передумови зародження професійної соціальної роботи в Західній Європі та Північній Америці. Причини реформування системи соціальної допомоги в Європі та Америці. Влада в країнах Заходу як суб'єкт соціальної допомоги. Передумови створення перших професійних установ соціальної роботи у країнах Америки та Західної Європи.

Тема 1.5. Формування науково-практичних підходів до здійснення соціальної роботи. Церковне та світське благодійництво в Європі та Америці. Зародження соціального страхування і система державної і суспільної опіки в Західній Європі та США. Виникнення соціальної роботи як фахової діяльності.

Тема 1.6. Суспільне піклування на українських землях в умовах перебування в складі Російської та Австро-Угорської імперій. Перші кроки у формуванні системи соціального забезпечення у колишньому СРСР. Соціальна політика стосовно селянства. Завершення формування системи соціального забезпечення. Система соціального забезпечення в 1950-1991 рр.

Тема 1.7. Соціальна робота у незалежній Україні (кінець XX – початок XXI ст.). Соціально-економічна ситуація в Україні у кінці 80-х – 90-ті роки XX ст. Формування системи соціального захисту в Україні за нових політико-ідеологічних та соціально-економічних умов. Соціальне обслуговування населення. Соціальні служби для молоді та дітей. Державна служба зайнятості. Недержавні організації соціальної роботи. Волонтерство у соціальній роботі. Великий митрополит Андрей Шептицький – великий благодійник. Біографічна довідка. Громадська та благодійна діяльність Митрополита Андрея Шептицького.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 2.1. Предмет, цілі та завдання соціальної роботи. Поняття «соціальна робота». Актуальність розвитку соціальної роботи в Україні. Зміст та структура соціальної роботи. Історичні та соціокультурні передумови формування соціальної роботи як професійної галузі соціальної допомоги в Україні. Функції і принципи соціальної роботи. Основні категорії соціальної роботи: соціальна політика, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні послуги, клієнт, профілактика, реабілітація та ін.

Тема 2.2. Теоретичні засади соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи. Теорії соціальної роботи. Соціологічні теорії: системно-екологічна модель, соціально-радикальна модель. Психолого-орієнтовані теорії: психодинамічна модель, когнітивно-біхевіористична та гуманістично-екзистенційна моделі. Комплексні теорії: кризове втручання, сімейна терапія, психосоціальна та соціально-педагогічна моделі.

Тема 2.3. Суб'єкт та об'єкт в соціальній роботі. Соціальний працівник як суб'єкт соціальної допомоги. Поняття «клієнт» у соціальній роботі. «Клієнт соціальної роботи» у широкому значенні та вразливі (маргіналізовані) групи населення в Україні. Поняття соціального виключення та дискримінації клієнтів. Імпауермент (наснаження) клієнтів. Характеристика професійної соціальної допомоги та професійних стосунків. Професійні межі у стосунках з клієнтом. Клієнт як партнер у процесі здійснення соціальної роботи.

Сутність, соціальної вразливості. Причини та наслідки соціальної вразливості. Соціально вразливі верстви населення.

Тема 2.4. Соціальна робота як професія. Сфери та напрями діяльності фахівця з соціальної роботи. Основні функції соціального працівника. Навички соціального працівника. Соціальна служба в системі соціальної роботи. Структура соціальної служби. Система соціальних служб та соціального обслуговування в Україні. Соціальний захист та соціальне обслуговування вразливих груп клієнтів. Соціальні послуги. Система соціальних послуг.

Соціальна робота в громаді. Завдання соціальної роботи у громаді. Функції соціального працівника у громаді. Соціальна робота в сільській місцевості та великому місті. Соціальна робота в системі охорони здоров'я. Соціальна робота в системі освіти. Соціальна робота у сфері культури. Соціальна робота на підприємстві.

Діяльність державних та недержавних організацій у соціальній роботі. Роль міжнародних організацій у розвитку соціальної роботи. Партнерство соціальних служб, благодійних і громадських організацій. Організація волонтерської роботи. Сфери діяльності волонтерів.

Тема 2.5. Професійні компетенції фахівця з соціальної роботи. Модель фахівця з соціальної роботи. Професійні вимоги до фахівця. Комунікативна компетентність фахівця з соціальної роботи. Особливості соціально-психологічної взаємодії у соціальній роботі. Асертивність та міжособистісна сенситивність в структурі компетентності фахівця з соціальної роботи.

Роль лідерства у соціальній роботі. Соціально-психологічна підготовка до управлінської діяльності, формування управлінських команд. Особистісне зростання як умови ефективності професійної діяльності соціального працівника. Попередження професійного вигорання соціальних працівників.

Тема 2.6. Професійна етика фахівця соціальної роботи. Становлення та розвиток етики професійної діяльності фахівця з соціальної роботи. Система цінностей у соціальній роботі, класифікації професійних цінностей. Базові професійні цінності соціальної роботи. Етичний кодекс фахівця з соціальної роботи. Етико-аксіологічні аспекти соціальної роботи. Міжнародна Декларація етичних принципів соціальної роботи. Міжнародні етичні стандарти соціальної роботи. Етичні норми взаємостосунків соціального фахівця з колегами, та установами і організаціями. Етичні вимоги щодо становлення фахівця з соціальної роботи до своєї професії. Етичні дилеми в роботі з різними категоріями клієнтів.

Тема 2.7. Нормативно-правове регулювання соціальної роботи. Фахове регулювання соціальної роботи за кордоном. Механізми правового регулювання, тенденції. Формування законодавчого поля соціальної роботи. Поняття «субсидіарності». Нормативна база соціальної роботи в Україні: закони прямої та непрямої дії. Регламентація діяльності соціального працівника відповідно законодавства.

Тема 2.8. Реформування системи соціального обслуговування в Україні. Поняття «інституціоналізація», «деінституціоналізація», «децентралізація». Соціальні служби і соціальні послуги: їх функції та види. Мобільна соціальна робота: зміст та принципи. Сучасний стан та перспективи розвитку системи державних та громадських соціальних інституцій. Національна стратегія та план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ТА ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ

Тема 3.1. Соціальна робота з молоддю. Молодь як суб'єкт соціальної роботи. Категорії молоді, яка потребує соціальної підтримки. Принципи соціальної роботи з молоддю та участь молоді в процесах прийняття рішень. Загальна характеристика основних проблем сучасної молоді в Україні, їх причини та шляхи вирішення. Напрямки молодіжної політики сучасної української держави, її документальна та інституційна основа. Соціальні служби

для сім'ї, дітей та молоді: зміст і форми діяльності. Форми і методи соціальної роботи з молоддю, яка виходить з-під опіки. Технології соціальної роботи з дезадаптивною молоддю. Теоретичні основи дозвілевої діяльності у молодіжному середовищі. Методика організації дозвілля дітей та молоді.

Тема 3.2. Соціальна робота з сім'єю. Сім'я як суб'єкт соціальної роботи. Категорії сімей, які потребують соціальної підтримки. Підходи та принципи соціальної роботи з сім'єю. Сучасні моделі соціальної роботи з сім'єю. Технологія формування відповідального батьківства у роботі з сім'ями.

Соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Поняття „складні життєві обставини”. Класифікація сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах. Основні напрями соціальної роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах. Форми і методи соціальної роботи з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах. Соціальна робота з сім'ями, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціальна робота з сім'єю, яка виховує дитину з обмеженими можливостями.

Тема 3.3. Соціальна робота з дітьми та дорослими, які зазнали насильства в сім'ї. Забезпечення допомоги особі, яка постраждала від насильства: заклади, етапи, види допомоги, передбаченої законодавством. Компетенції соціальних працівників щодо проведення оцінки у сім'ї (в ситуації підозри насильства). Дії громадських, благодійні та волонтерських організацій у разі звернення щодо ситуації насильства.

Тема 3.4. Соціальна робота з людьми з інвалідністю. Сучасні уявлення про інвалідність. Принципи соціальної роботи з людьми із особливими потребами. Аналіз ставлення суспільства до людей з інвалідністю. Соціальні проблеми людей з інвалідністю в Україні. Термінологія соціального працівника у роботі з клієнтами, що мають інвалідність. Рефлексивна та індивідуальна моделі роботи. Соціальна модель соціальної роботи з інвалідністю. Основні напрями, форми і методи соціальної реабілітації осіб з інвалідністю. Сутність понять «абілітація» і «реабілітація». Можливості реабілітації осіб з фізичними і психічними обмеженнями в Україні. Сутність понять «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія» стосовно людей з інвалідністю. Незалежне життя людей з інвалідністю як мета соціальної політики і соціальної роботи. Технології роботи з людьми з інвалідністю.

Тема 3.5. Соціальна робота з алко- та наркозалежними людьми. Чинники, прояви та процес виникнення адиктивної поведінки. Форми прояву та психологічна сутність процесу узалежнення від психотропних речовин. Стадії алкоголізму та наркоманії, їх критерії. Динаміка виникнення узалежнення від наркотиків у підлітків та молоді. Складові психологічної готовності до вживання психотропних речовин. Роль сімейного виховання у виникненні особистої схильності до адиктивної поведінки.

Соціальна робота з питань профілактики адикцій та реабілітації осіб у відповідності до цільових груп. Співпраця держави та недержавних організацій у вирішенні проблем профілактики та реабілітації адиктивної поведінки. Діяльність закладів для лікування та соціальної реабілітації осіб, які узалежнені від психотропних речовин. Зміст та форми роботи соціального працівника з родинами алко- та наркозалежних осіб.

Тема 3.6. Соціальна робота з делінквентними особами. Соціально-психологічна характеристика осіб, які скоїли правопорушення. Сутність та чинники протиправної поведінки. Ресоціалізація осіб, які перебувають в конфлікті зі законом, як об'єкт соціальної роботи. Чинники соціальної дезадаптації, пов'язані із кримінальним покаранням. Особливості спілкування соціального працівника, з особами що скоїли правопорушення. Поняття вимушеного спілкування. Застосування методу контактної взаємодії в умовах вимушеного спілкування.

Тема 3.7. Соціальна робота в кримінально-виконавчій системі. Законодавство України про соціально-психологічну службу в кримінально-виконавчій системі. Структура та функції Державної кримінально-виконавчої служби України. Діяльність соціальних служб у виховних колоніях для неповнолітніх та інших закладах кримінально-виконавчої системи.

Специфіка діяльності соціального працівника із засудженими та персоналом в закладах різного рівня безпеки. Особливості роботи соціального працівника з неповнолітніми правопорушниками та їх батьками. Специфіка діяльності соціального працівника в закладах кримінально-виконавчої служби, де утримуються жінки з дітьми. Особливості роботи соціального працівника із засудженими до альтернативних покарань. Специфіка діяльності соціального працівника з особами, які повернулись з місць позбавлення волі.

Тема 3.8. Соціальна робота з людьми похилого віку. Періоди та типи старості. Соціальні та психологічні проблеми осіб похилого віку та їх зв'язок із віковими психофізіологічними особливостями. Участь людей літнього віку в житті сучасного суспільства. Соціальна допомога людям похилого віку. Компетентність соціального працівника в роботі з людьми похилого віку. Основні обов'язки соціального працівника у роботі з особами похилого віку. Функціонування закладів системи соціального обслуговування клієнтів літнього віку. Будинки-інтернати для людей похилого віку. Територіальні центри обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян і відділення соціальної допомоги вдома. Державний стандарт догляду вдома. Державний стандарт денного догляду для людей похилого віку.

Тема 3.9. Соціальна робота з безпритульними людьми. Безпритульність як соціальна проблема. Соціальні передумови та психологічні причини безпритульності. Вплив стану безпритульності на особистість людини. Проблеми безпритульних людей. Основні напрямки соціальної роботи по запобіганню бездомності та ресоціалізації бездомних. Соціальна робота в умовах вулиці, денних і нічних стаціонарів, центрів соціально-психологічної реабілітації та інтеграції. Стратегія зменшення шкоди в роботі з бездомними людьми. Система соціальної допомоги бездомних: шляхи оптимізації. Вулична робота як технологія надання послуг безпритульним.

Тема 3.10. Загальна характеристика явища дитячої бездоглядності та безпритульності. Категорії бездоглядних дітей. Особливості бездоглядності дітей у сучасних умовах. Моделі соціальної роботи з бездоглядними дітьми. Соціальна підтримка; соціальна профілактика; соціальна, педагогічна та психологічна реабілітація. Форми організації та методи соціальної та педагогічної роботи з бездоглядними дітьми. Технології взаємодії суспільних інституцій у процесі здійснення соціально-педагогічної підтримки дітей вулиці.

Тема 3.11. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми. Сутність поняття «обдарованість», «обдаровані дітя». Моделі обдарованості. Види та ознаки обдарованості. Стратегічні державні документи, що регламентують роботу з обдарованими дітьми. Методи діагностики обдарованої дитини. Соціально-психологічні проблеми обдарованих дітей. Технологія діяльності з обдарованими дітьми. Структурно-функціональні етапи розвитку творчої особистості. Форми і методи роботи з обдарованими дітьми. Особливості роботи з обдарованими дітьми. Робота з батьками обдарованих дітей.

Тема 3.12. Технології соціальної роботи з жінками. Специфіка соціальних проблем жінок. Соціальна робота з жінками у західних країнах. Моделі соціальних служб для жінок у зарубіжних країнах. Соціальне становище жінок в Україні; проблеми жіночої праці, жінка і політика. Правовий аспект соціального захисту жінок. Технології соціальної роботи з жінками в умовах сучасної України. Особливості роботи з жінками, які перебувають у складних життєвих ситуаціях.

Тема 3.13. Соціальна робота в сфері громадського здоров'я; основні напрями взаємодії соціальних і медичних працівників в Україні. Соціальна робота в галузі попередження захворювань, що передаються статевим шляхом та з ВІЛ-позитивними людьми і їх сім'ями. Професійні принципи й основні завдання надання соціально-педагогічної та соціальної допомоги ВІЛ-позитивним людям та їхнім сім'ям. Соціально-педагогічний і соціальний супровід ВІЛ-позитивних людей та їх сімей. Зміст, форми і методи соціальної допомоги особам, які інфіковані ВІЛ та хворі на СНІД. Зміст, моделі, принципи, форми і методи профілактики ХПСН і розповсюдження ВІЛ-інфекції. Соціальна робота з різними групами клієнтів за часів пандемії COVID-19.

Тема 3.14. Організація соціальної роботи з жертвами „торгівлі людьми”. Сутність проблеми торгівлі людьми: види, причини та фактори торгівлі людьми. Торгівля жінками. Торгівля дітьми. Організація соціальної допомоги жертвам „торгівлі людьми”. Технології соціальної роботи, щодо попередження торгівлі людьми.

Тема 3.15. Соціальна робота з мігрантами. Міграція населення: сутність, стадії, типи (види), основні причини. Біженці і вимушені переселенці. Соціальна робота з мігрантами: напрямки, технології та принципи. Захист трудових мігрантів від зловживань у процесі найму, принципи та технології.

Тема 3.16. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами. Сутність понять «внутрішньо переміщені особи», «внутрішні мігранти», «біженці». Правовий статус біженців та внутрішньо переміщених осіб. Соціальні явища, умови і процеси, що призводять до появи біженців. Соціальні та психологічні чинники міграції. Особливості внутрішньої міграції в Україні в період 2014-2024 років. Чинники соціальної дезадаптації, проблеми та потреби біженців та внутрішньо переміщених осіб із зони бойових дій в Україні. Рівні вирішення соціальних проблем внутрішньо переміщених осіб із окупованих територій України. Правові засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні. Мета, завдання і зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми внутрішніх мігрантів у закладах загальної середньої освіти. Соціальна робота з інтеграції внутрішньо переміщених осіб у атмасфері закладів загальної середньої освіти та інституцій соціально-культурного середовища міської громади.

Тема 3.17. Соціальна робота з військовослужбовцями та їх сім'ями. Специфіка військової служби. Основні проблеми військових, які повернулися із зон АТО/ООС/бойових дій та їхніх сімей. Головні завдання, засоби та методи соціальної роботи з військовослужбовцями та їх сім'ями, у тому числі й військовими, які повернулися із зони АТО/ООС/бойових дій.

РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ І ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 4.1. Соціальне проєктування: теоретичні засади та практичне значення. Методологія соціального проєктування її предметне поле, завдання та процедури у соціальній роботі. Сутність соціального проєктування. Етапи соціального проєктування. Стратегії проєктної діяльності. Умови проєктної діяльності. Проєктний фон. Технологія розробки соціального проєкту. Технології соціального прогнозування і моделювання у соціальній роботі. Життєвий цикл проєкту та етапи його розгортання. Діагностика та експертиза міжнародних проєктів в галузі соціальної роботи. Реалізація проєкту як заключний етап проєктної діяльності.

Тема 4.2. Міжнародні та національні програми і проєкти у соціальній сфері. Міжнародні організації та білатеральні програми і проєкти партнерства у соціальній сфері. Глобальні тенденції реорганізації методів управління міжнародними проєктами у галузі соціальної роботи. Проєкти міжнародних неурядових організацій в соціальній роботі. Міжнародні програми та проєкти захисту дітей в Україні. Програми і проєкти у сфері соціального підприємництва. Програми і проєкти у сфері соціального захисту. Програми і проєкти у сфері благодійництва. Програми і проєкти у сфері волонтерства. Успішні практики соціальних проєктів у світі. Успішні практики соціальних проєктів в Україні.

Тема 4.3. Поняття волонтерського руху, волонтерської діяльності, історія становлення. Роль волонтерства в суспільному житті. Соціально-економічний аспект волонтерської діяльності. Волонтерська діяльність в Україні, її особливості.

Тема 4.4. Управління в сфері волонтерської діяльності. Менеджмент, його сутність, категорії, дефініції. Сутність та основні категорії волонтерського менеджменту. Особливості управління в сфері волонтерської діяльності. Планування волонтерської діяльності, стратегічне та тактичне бачення. Управління організаційною поведінкою волонтерів.

Тема 4.5. Візія та супервізія в організації волонтерської діяльності. Організація волонтерської діяльності. Міжнародні та національні аспекти. Волонтерська програма: інструменти та процедури розробки. Мета, завдання і структура волонтерської програми. Мотиваційні аспекти управління організаційною поведінкою волонтерів. Провідні міжнародні волонтерські організації та програми.

Тема 4.6. Мотиваційні стратегії волонтерської діяльності. Лідерські програми для організаторів волонтерських груп. Типологія та основні критерії для моніторингу та оцінка волонтерської діяльності. Засоби оцінки ефективності волонтерської діяльності. Інтернет складова. Нормативно-правовий та юридичний супровід волонтерської діяльності. Особливості волонтерської діяльності у сфері охорони здоров'я.

1.2. Порядок проведення іспиту

Вступний іспит зі спеціальності проводиться у формі усної відповіді. Пакет завдань містить 10 екзаменаційних білетів. Кожен білет складається з двох теоретичних питань та одного практично-орієнтованого завдання. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю.

Теоретичні питання надіють вступнику змогу продемонструвати знання з історії становлення і розвитку соціальної роботи, конкретно наукових засад теорії та інноваційних практик і технологій соціальної роботи з різними категоріями та групами клієнтів, знання міжнародних і вітчизняних практик впровадження соціальних проєктів та основ організації волонтерської діяльності. *Практико-орієнтовані завдання* спрямовані на визначення рівня компетентності вступників до роботи з конкретними випадками та аналіз питань організаційного рівня розв'язання проблем соціальної роботи, обізнаність зі специфікою сучасної практики соціальної роботи та розуміння перспектив її розвитку в Україні.

Відповідь вступника повинна підтвердити рівень володіння ним теоретичним матеріалом та практичними навичками в обсязі програми другого(магістерського) рівня вищої освіти.

Час, що відводиться на підготовку відповіді, становить 60-90 хвилин.

Методика проведення іспиту наступна. Члени комісії інформують вступників про порядок проведення та оформлення робіт з вступного іспиту зі спеціальності видають вступникам екзаменаційні білети з відповідними варіантами та заздалегідь роздруковані підписані листи для написання робіт. Надалі в ці листи вступники записують письмові відповіді на питання екзаменаційного білету і наприкінці зазначають дату та ставлять особистий підпис.

На організаційну частину іспиту (пояснення по проведенню, оформленню і критеріям оцінювання іспиту, видачі білетів і листів для написання роботи) відводиться 10 хвилин від усього часу іспиту, на відповіді на кожне з трьох питань екзаменаційного білету вступнику надається по 20 хвилин і на заключну частину (збір білетів і письмових робіт у вступників членами комісії) – 5 хвилин.

Після закінчення етапу написання іспиту, проводиться перевірка відповідей та їх оцінювання всіма членами комісії. Члени предметної комісії приймають спільне рішення щодо виставлення оцінки на відповідь до кожного з питань екзаменаційного білету. Ці оцінки виставляються на аркуші з відповідями студента.

Підведення підсумку іспиту зі спеціальності здійснюється шляхом занесення балів в екзаменаційну відомість. Ознайомлення студента з результатами іспиту проводиться згідно з правилами прийому до університету.

1.3. Допоміжні матеріали для складання іспиту

Під час складання іспиту заборонено використання допоміжної літератури та інших допоміжних матеріалів та засобів.

1.4. Рейтингова система оцінювання (PCO)

Кожний екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та одного практично-орієнтованого завдання. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю.

На екзамені вступники готуються до усної відповіді на завдання екзаменаційного білету протягом 60-90 хв.

Оцінювання відповіді вступника здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальний бал за відповідь на кожне з відкритих запитань складає 100 балів.

Загальна оцінка виставляється як сума оцінок кожного із запропонованих на іспиті завдань і розраховується за формулою: $EZAГ = (EP1 + EP2 + EP3) : 3$, де: $EZAГ$ – загальна оцінка вступника; $EP1$ – бали, отримані вступником за відкрите запитання 1; максимальний бал – 100; $EP2$ – бали, отримані вступником за відкрите запитання 2; максимальний бал – 100; $EP3$ – бали, отримані вступником за відкрите запитання 3 «Соціальна робота з різними категоріями та групами клієнтів», максимальний бал – 100. Таким чином, максимальна загальна оцінка вступника $EZAГ$: $EZAГ = (100 + 100 + 100) : 3 = 100$ балів. В разі наявності у загальній оцінці десяткових знаків, при розрахунку за формулою, загальний бал за іспит округлюється до цілого числа відповідно до загальноприйнятих правил математичного округлення.

Критерії оцінювання відповіді вступника на відкриті запитання враховують повноту та правильність відповіді, здатність вступника узагальнювати отримані знання; наводити приклади, які б ілюстрували теоретичний матеріал; аналізувати, інтерпретувати та оцінювати факти, події, процеси суспільного життя; чітко, послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь при розв'язанні отриманих завдань.

1. Зміст завдання:

- трактування питання через призму різноманітних ідей та аргументів;
- адекватність тлумачення теми;
- наведення прикладів, що ілюструють проблематику.

2. Обізнаність теоретичним матеріалом:

- повнота викладення матеріалу;
- логіка, послідовність викладу.

3. Розуміння практики соціальної роботи та наведення прикладів конкретних методів і технологій, що можуть бути застосовані для практичного розв'язання поставленої у практико орієнтованому завданні проблеми.

Критерії оцінювання:

95-100 балів – вступник демонструє вичерпне знання навчального матеріалу, високий рівень умінь та навичок, включаючи правильне використання термінології, детальне роз'яснення понять, теорій та підходів, наведення прикладів у необхідних випадках, вміння послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь, логічно структурувати матеріал. У відповіді повно відображена власна аргументована позиція щодо викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю та оригінальністю. У відповіді подано не менше 90% потрібної інформації.

85-94 балів – вступник демонструє повні та міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння обґрунтовано та послідовно викладати матеріал, проте допускає несуттєві неточності у викладенні матеріалу. У відповіді відображена власна позиція щодо окремих положень викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю. Відповідь містить не менше 80% потрібної інформації.

75-84 балів – вступник демонструє достатньо повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння в більшості випадків вірно та

обґрунтовано приймати рішення в різних ситуаціях, проте допускає певні неточності при відповіді, має певні труднощі в трансформації знань в нових умовах. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу відображена слабо. Відповідь містить не менше 70% потрібної інформації).

65-74 бали – вступник володіє основним теоретичним матеріалом, але допускає істотні неточності, які не є перешкодою для подальшого навчання; вмє вірно використовувати наявні знання переважно для вирішення стандартних задач. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу не відображена, подано не менше 60% потрібної інформації).

60-64 бали – вступник поверхнево володіє основним теоретичним матеріалом, допускає суттєві неточності, які, проте, не є перешкодою для подальшого навчання; вмє вірно використовувати наявні знання лише для вирішення стандартних задач. У відповіді відсутні приклади, але подано не менше 50% потрібної інформації).

Менш ніж 60 балів – неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 50% потрібної інформації), або відповідь відсутня.

З метою обчислення конкурсного балу вступника результат іспиту зі спеціальності перераховується з шкали від 0 до 100 балів до шкали, визначеної Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти (100...200 балів) згідно з Таблицею відповідності:

Таблиця відповідності оцінок PCO (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

Вступники, результати іспиту яких за шкалою PCO складають від 0 до 59 балів, отримують оцінку "незадовільно" і не допускаються до участі в наступних вступних випробуваннях (за наявності) і в конкурсному відборі.

1.5. Приклад типового завдання іспиту зі спеціальності

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Освітній ступінь	доктор філософії
Спеціальність	I 10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	Соціальна робота та консультування

Іспит

Вступний іспит зі спеціальності

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. У чому полягає роль лідерства у соціальній роботі? Розкрийте важливість соціально-психологічної підготовки до управлінської діяльності і специфіку формування управлінських команд.

2. Визначте сутність понять «внутрішньо переміщені особи», «внутрішні мігранти», «біженці» та розкрийте їх специфіку. Охарактеризуйте основні проблеми і механізми соціальної допомоги і підтримки внутрішньо переміщених осіб та українських біженців з окупованих територій і зони бойових дій України.

3. Назвіть існуючі міжнародні програми і проєкти захисту дітей в Україні та прокоментуйте зміст й ефективність їх діяльності.

Затверджено на засіданні НМКУ

протокол № ____ від ____ березня 2025 р.

Гарант освітньої програми

Лариса КАЛЬЧЕНКО

2. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого рівня, до участі в наступних вступних іспитах і в конкурсному відборі не допускаються.

2. Перескладання вступних випробувань не допускається.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література до розділу 1. Історія становлення і розвитку соціальної роботи

1. Тимчук Л.І., Звоздєцька В.Г., Білик Н.М. Історія соціальної роботи. Навч. посіб. Чернівці : ЧНУ імені Юрія Фельковича, 2021. 198 с.

2. Історія соціальної роботи : навчальний посібник / [уклад.: О. О. Крапченко, О. О. Матрос]. Умань : РВЦ «Візанія», 2017. 117 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7587/1/%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8.pdf>

3. Тихолоз В. В. Історія соціальної роботи : навч.-метод. посіб. для студентів спец. "Соціальна робота" / В. В. Тихолоз ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Навч.-наук. ін-т пед. освіти, соц. роботи і мистецтва. Каф. соц. роботи і соц. педагогіки. Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. 407 с.

4. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник]. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 174 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/572/1/%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8.pdf>

5. Глазунов, С. В. Нариси з історії соціальної роботи [Текст]: навч. вид. Д. : РВВ ДНУ, 2015. 116 с. URL:

<http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/aa9ca0887ef1ee81205c9f4abf96447eGlazunov-Narisi-z-istoriyi-social%27novi-roboti.pdf>

6. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво Астон, 2004. 174 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk706620.pdf>

7. Лукашевич М. П., Семігіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика. Навчальний посібник. К.: ІПК ДСЗУ, 2009. 341 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/426237.pdf

8. Поліщук В. А., Якович О. І. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи: курс лекцій. Тернопіль, ТДПУ, 2009. 256с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-118.html>

9. Шинкарук В. Д. та ін. Теорія та історія соціального виховання в зарубіжних країнах (для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка»). К.: ЦП «Компринт», 2015. 236 с. URL: <https://pedagogiy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/%D0%A8%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

10. Соціальна робота в Україні : Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; За заг. ред.: І. Д. Зверевої, П. М. Лактіонової. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с. URL: <https://bahmat.at.ua/zvereva-socialna-robota.pdf>

11. Кубіцький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : Навч. посіб. 3-тє вид. доп. і перероб. К. : Міленіум, 2015. 300 с. URL: http://dglb.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1371/1/%D0%9A%D1%83%D0%B1%D1%96%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%A2%D0%A1%D0%9F%D0%A0%D0%B2%D0%97%D0%9A_2015.pdf

Література до розділу 2. Теорія соціальної роботи

1. Соціальна робота [Текст]: навч. посіб. У 2ч. / К.М. Левківський, В.Л. Кулініченко, В.С. Слушасенко та ін. К.: НТУУ «КПІ», 2011. Ч.2. 384 с.

2. Семігіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/342003632_Suchasna-socialna-robota/links/5eddf6ae299bffd20bd86768/Suchasna-socialna-robota.pdf

3. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/79799/3/Kupenko-sotsialna-robotu.pdf?jsessionid=C99A5DDBB407349E26F19A09DE038A2F>

4. Лукашевич М.П., Семігіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): [підручник]. К.: Каравела, 2018. 368 с.

5. Бойко О. М. Глобальне визначення соціальної роботи і український контекст. Наукові збірники НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. 2017. Том 199. С. 86-90. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12396/Boiko-Hlobalne-vyznachennia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

6. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор. Т. Семігіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с. URL: <https://www.academia.edu/45805463/%D0%A1%D0%A3%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%86%D0%A2%D0%95%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%87%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%87%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9E%D0%A2%D0%98>

7. Семігіна, Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с. URL: https://www.academia.edu/45254804/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D1%96%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8

8. Іванова І. Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг) : навч. посібник. К. : Університет «України», 2018. 302 с.

9. Карагодна О. Розробка проєкту паспорта наукової спеціальності «Соціальна робота». *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*, 2018, № 2, С. 103. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VAPSV_2018_2_12.pdf

10. Сучасні тенденції розвитку соціального забезпечення та соціальної роботи в Європейському союзі. *Наукові праці: Науково-методичний журнал*. Вип. 281. Т. 293. Педагогіка. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. С. 83-89. URL: https://www.academia.edu/38073303/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96_%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BE%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%82%D0%B0_%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%B2_%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BE%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D1%96

11. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Зверзові. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с. URL: https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/encyclopedia_social_work.pdf

12. Лукашевич М. П., Семігіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика [підручник]. К.: Карпати, 2009. 368 с. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/426237.pdf

13. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, І. І. Митович. 3-є вид., доп. та перероб. К. : МАУП, 2003. 168с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/sc_30.pdf

14. Тютця Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: теорія і практика: навчальний посібник. К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/426234.pdf

15. Спіріна Т. П. Етика соціально-педагогічної діяльності : навч.-метод. посіб. К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. 247 с.

16. Харченко С. Я. Теоретико-методичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко [та ін.]. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2016. 433 с.

17. Meg Embry (2022) Most Popular Social Work Theories and Practices. URL: [https://thebestschools-org.translate.google/degrees/social-work/social-work-theories/?x_tr_sl=en&x_tr_tl=ru&x_tr_hl=ru&x_tr_pto=sc](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi-s9OUlIF9AhXPuosKHxOhCvkQFnoECDgQAO&url=https%3A%2F%2Fthebestschools.org%2Fdegrees%2Fsocial-work%2Fsocial-work-theories%2F&usq=AOvVaw0t4NjNrhIFtIwDhbJzLd5Wk_ / Meg Embry. (2022) Найпопулярніші теорії та практики соціальної роботи. URL: <a href=)

Література до розділу 3. Соціальна робота з різними категоріями та групами клієнтів

1. Кальченко Л. В. Превенція соціального сирітства в умовах територіальної громади міста : соціально-педагогічні засади : монографія. Видання друге, перероб. і доповнене. Київ : Талком, 2020. 533 с.
2. Реінтеграція дітей з альтернативних форм догляду до біологічних сімей : метод. посіб. / авт.-упоряд. К. О. Дувзиська, Л. В. Кальченко та ін. ; за заг. ред. Караман О. Л., Харченка С. Я. Київ : Талком, 2020. 292 с.
3. Школяр Л. В. Соціально-педагогічна робота з дитячими громадськими об'єднаннями у Франції : посібник. К. : Кафедра, 2016. 156 с.
4. Тимошенко Н. Є., Романова Н. Ф. Спілкування з людьми похилого віку : методичні матеріали до тренінгу; за ред. Н. Є. Тимошенко. К. : Вид-во «51 Паралель», 2018. 152 с.
5. «Лабораторія успіху» в роботі з людьми похилого віку: практичні рекомендації / уклад.: Н. Є. Тимошенко, Н. Ф. Романова. Київ: Вид-во РПА «51 Паралель», 2023. 114 с. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник / [уклад. : Т. Д. Копусей, О. М. Бойко]. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. 278 с. URL: http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4908/1/SRPGK_DOIKO_KOCHUDELPDF
6. Пеша І.В., Сопінник І.В., Галайлюк В.В., Кошук О.Б. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с.
7. Соціальна робота з жінками: навчальний посібник для студентів спеціальностей 231 Соціальна робота та 232 Соціальне забезпечення (Галузь знань 23 Соціальна робота) / [уклад.: А. І. Войтовська, О. О. Кравченко]. Умань: Візаві, 2018. 229 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/8961/1/%d0%90%d0%ba%d1%82%d1%83%d0%b0%d0%bb%d1%8e%d0%bd%d1%96%20%d0%b1%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%bb%d0%b5%d0%bc%d0%b8%20%d1%81%d0%be%d1%86.%20%d1%80%d0%be%d0%b1.%20%d0%b7%20%d0%b6%d1%96%d0%bd%d0%ba%d0%b0%d0%be%d0%b8.pdf>
8. Іванова І. Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг) : навч. посібник / І. Б. Іванова. К. : Університет «України», 2018. 302 с
9. Соціально-педагогічна та соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Краснова, Л. П. Харченко, В. М. Пірида, Я. І. Юрків ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка“. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка“, 2010. 408 с.
10. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>
11. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безназько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниця. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689573.pdf>
12. Волинова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. Ч. 1. Теоретична частина. 2-ге вид., перероб і доповн. К., 2016. 188 с. URL: http://enpuir.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/12327/1/Volnova_profilactika%20deviant.1%20chast.Teoriya.PDF
13. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Вид-во «Журналіст», 2017. 470 с. URL: <https://pedagogv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/%d0%a0%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0-%d0%b7-%d0%b1%d1%96%d0%b4%d0%bb%d1%96%d1%82%d0%ba%d0%b0%d0%be%d0%b8-%d0%b4%d0%b5%d0%b2%d1%96%d0%b0%d0%bd%d1%82%d0%b0%d0%be%d0%b8.pdf>
14. Методи роботи з девіантами в умовах сучасного соціокультурного середовища : методичні рекомендації / Максимова Н.Ю., Грись А.М. Манілова І.Ф. [та ін.] ; за ред. Н.Ю.

- Максимоної. К.: Педагогічна думка, 2015. 91 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/10359/1/Metod_rec2015%20Druk.pdf
15. Віцукаєва К. М. Соціальний супровід клієнта: навч. посібн. Одеса: видавництво Букаси Вадим Вікторович, 2017. 322 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/635/1/%D0%92%D1%96%D1%86%D1%83%D0%BA%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%D0%9C.pdf>
16. Тесленко В. В. Педагогічний супровід обдарованих учнів у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. № 3 (34). 2015. С. 5 – 9. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Otros_2015_3_3.pdf
17. Бандурко О.М., Левченко К.Б., Трубавіна І.М. Соціальна і корекційна робота з особами, які вчинили насильство в сім'ї. Навч.-метод. посібник. (в двох томах) Том 1. Київ. Україна. 2011. URL: https://lastrada.org.ua/user/mod/library/view_293.html
18. Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. 240 с.
19. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т.Г. Веретенко ; За ред. О. В. Безпалько, К. : Академвидав, 2014. 312 с.
20. Соціальна педагогіка: підручник / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайпола. 5-те вид. перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
21. Попередження домашнього насильства. Навчальний посібник для консультантів «Гарячих» ліній». Київ. 2016. URL: file:///C:/Users/Iuroslav/Downloads/20161115165341_%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4_%D0%B4%D0%BE%D0%BC_%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf
22. Левченко К.Б., Ковальчук Л.Г., Удалова О.А. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.-метод. посіб. «Агентство «Україна». Київ, 2011. 292 с. URL: http://old.la-strada.org.ua/user/mod/library/download_234.html
23. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
24. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
25. Конвенція ООН про права дитини, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
26. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації / авт.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця [та ін.] ; за заг. ред. І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петровича. К. : Фенікс, 2007. 528 с. URL: <http://www.p4ee.org.ua/upload/education/library/1345188352.pdf>
27. Громада, дружня до дітей та молоді. Навчальний посібник для реалізації ініціативи на місцевому рівні в Україні. К.: ЮНІСЕФ, 2018. 76 с. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/2361/file/CCF_manual_ukr.pdf
28. Проект «Молодіжна політика в Україні: аналітика, політика, практика» (екосистема молодіжної політики). URL: http://dsmsu.gov.ua/media/2020/09/16/2/resyrsnii_tylkit_22.pdf
29. Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації. URL: <https://decentralization.gov.ua/youth/molod-v-oth>
30. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозинська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84274034.pdf>
31. Голова Н. НАПРЯМИ, ФОРМИ, МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧАСНИКАМИ АТО І ЧЛЕНАМИ ЇХ РОДИН. *Молодь і ринок*. №9 (164). 2018. С. 71 – 76. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Mir_2018_9_15.pdf

32. Ми пережили: техніки відновлення для сімей, військових, цивільних та дітей : практ. посіб. / [авт.-уклад. Г. Циганенко, О. Масик, О. Грингор'єва та ін.] ; за ред. Г. В. Циганенко, К. «ЛОГОС», 2016. 100 с. URL: https://www.academia.edu/36746522/%D0%9C%D0%B8_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B8%D0%BB%D0%B8_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8_%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D1%81%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%B9_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D1%96_%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9_%D1%83%D0%BA%D1%80
33. На допомогу захисникам Батьківщини: права і пільги для учасників АТО та членів їх сімей – підстави та порядок отримання, рекомендації, довідкова інформація / [Ю. Вітка, Н. Горюк, В. Страхова та ін.] К. : Міністерство соціальної політики України, 2015. 112 с. URL: https://nlu.org.ua/storage/files/ATO_UA.pdf
34. Організація соціально-психологічного супроводу дітей, сімей, які постраждали внаслідок військових конфліктів / [авт. кол. : Герило Г. М., Гніда Т. Б., Корнієнко І. О., Луценко Ю. А.] ; за ред. Ю. А. Луценко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 128 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/713128/1/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%81%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%83_10_12.pdf
35. Повернення із зони бойових дій : пам'ятка для сімей військовослужбовців, які повернулися з зони АТО / за ред. Т. М. Майстренко. Житомир : ФОП Свенюк О. О., 2015. 30 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/16114/2/Pamiatka%20dla%20simej%20vijskovich%2C%20jaki%20povernvli%20iz%20zony%20ATO.pdf>
36. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 464 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/198240/mod_resource/content/1/shakhraj_v.m-tekhnologii_sotsialnoi_roboti.pdf
37. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності. К. : Центр учбов. літ-ри, 2012. 248 с. <https://img.vakaboo.ua/media/mediagallery/pdf/7/4/74.pdf>
38. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. URL: <https://goo.gl/Q3M5ty>
39. Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15>
40. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15>
41. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>
42. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>
43. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15>
44. Деякі питання діяльності центрів соціальних служб. Кабінет Міністрів України; Постанова, Документ 479-2020-п, чинний, поточна редакція — Редакція від 25.05.2021, підстава - 490-2021- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text>
45. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. МОНмолодьспорт України, Мінсоцполітики України; Наказ, Положення від 10.09.2012 № 995/557 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>

46. Питання комплексної реабілітації осіб з інвалідністю; Наказ, Положення Документ з0401-18, чинний, поточна редакція — Прийняття від 14.03.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0401-18#Text>

47. Наказ Мінісоцполітики Про затвердження Класифікатора соціальних послуг. Документ з0643-20, чинний, поточна редакція — Прийняття від 23.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>

48. Закон України «Про соціальні послуги». Документ № 2671-VIII, чинний, поточна редакція від 17.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

49. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу». Документ 526-2017-р, чинний, поточна редакція — Редакція від 02.06.2021, підстава - 691-2021-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2017-%D1%80#Text>

Література до розділу 4. Міжнародні та національні практики впровадження соціальних проєктів і волонтерська діяльність

1. Міжнародні та національні практики впровадження соціальних проєктів: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 231 «Соціальна робота» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: С. В. Герасюк — Електронні текстові дані (1 файл: 213 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 94 с.

2. Безпалько О.В. Соціальне проектування: Навчальний посібник. К., 2010. 127 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2615/1/O_Bezpalko_SP_IL_KUBG.pdf

3. Управління проєктами: навчальний посібник / Уклад. Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

4. Посібник з проведення конкурсів проєктів ОГС за державного фінансування (український та міжнародний досвід). К.: Ваґте, 2017. 198 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/8/396584.pdf>

5. Ключик О., Комаровський В., Косцельський П. та ін. П'ять вдалих кроків до європейського проєкту: посібник. Варшава, 2009. 98 с.

6. Як підготувати якісний соціальний проєкт? / Методичний посібник. К., 2010. 68 с. URL: <https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/yak-pidgotuvati-yakisni-sotsialni-provekt.pdf>

7. Кліменко Г., Софій О., Макферсон Д. Менеджмент неурядових організацій: Тренінговий модуль / За заг. ред. О. Красюкової-Енгл, М. Сварника. Українсько-канадський проєкт «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні». К., 2010. 50 с.

8. Методичні рекомендації щодо написання проєктних заявок URL: <http://tulchirnda.gov.ua/upload/files/Методичні%20рекомендації.pdf>

9. Рач В. А. Управління проєктами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. / В. А. Рач, О.В. Россюханська, О.М. Медведєва; за ред. В.А. Рача. К. «К.І.С.», 2010. 276 с.

10. Науковий супровід моніторинг та оцінка ефективності соціальних проєктів / О.О. Яременко, О.Р. Артур, О.М. Балакірева та ін. К.: Державний центр соціальних служб для молоді; Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2002. 123 с.

11. Ноздріна Л. В., Яшук В. І., Полотай О. І. Управління проєктами: підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.

12. Соціальна робота: технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. А. Й. Капської. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.

13. Тяч Р. Б., Холод Б. І., Ткаченко В. А. Управління проєктами : підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.

14. Менеджмент волонтерських програм: посібник для підготовки менеджерів волонтерських програм / За заг. ред. Т.І. Сила, Т.Л. Лях; авт. кол.: Т. Журавель, Т. Лях, К.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Д. пед. наук, доцент, професор кафедри
філософії Лариса КАЛЬЧЕНКО

д. пед. наук, професор, професор кафедри
соціальної роботи Юлія ЧЕРНЕЦЬКА

к. пед. наук, доцент, доцент кафедри
філософії Лілія ШКОЛЯР

к. філос. наук, доцент, доцент кафедри
філософії Ганна КОСТРОМІНА

к. філос. наук, доцент, заступник кафедри
філософії Роман БОГАЧЕВ